



Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum eucharistia sit sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Eucharistia sit sacramentum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur q̄ eucharistia non sit sacramentum. Ad idem enim nõ debet ordinari duo sacramenta: quia unumquodque sacramentum efficax est ad suum effectum p̄ducendum. Cum ergo ad perfectionem ordinetur & confirmatio & eucharistia (ut dicit Dion. 4. c. Eccl. hier.) videtur eucharistia non esse sacramentum, cum confirmatio sit sacramentum, ut prius habitum est. ¶

¶ 2. Præter. In quolibet sacramento nouæ legis id, quod visibiliter subicitur sensui, efficit inuisibilem effectum sacramenti: sicut ablutio aquæ, causat & characterem baptismalem, & ablutionem spirituales, sicut supra dictum est. * Sed species panis & vini, quæ subiciuntur sensui in hoc sacramento, non efficiunt neq; ipsum corpus Christi uerum, quod est res & sacramentum, neque corpus mysticum, quod est res tantum in eucharistia. ergo uidetur quod eucharistia non sit sacramentum nouæ legis.

¶ 3. Præter. Sacramenta nouæ legis habentia materiã in usu materiæ perficiuntur: sicut baptismus in ablutione, & confirmatio in chrismatism signatione. si ergo eucharistia sit sacramentum, perficeretur in usu materiæ, non in consecratione ipsius materiæ, quod patet esse falsum: quia forma huius sacramenti, sunt uerba quæ in consecratione materiæ dñi, ut infra patebit. * ergo eucharistia non est sacramentum.

¶ 4. Præter. Sed contra est, quod in collecta dicitur, hoc tuum sacramentum non sit nobis reatus ad penam.

RESPON. Dicendum, quod sacramenta ecclesiæ ordinantur ad subueniendum homini in uita sp̄uali: uita autem spiritualis, uita corporali conformatur eo quod corporalia, spirituum similitudine gerunt: manifestum est autem, quod sicut ad uitam corporalem requiritur generatio, per quam homo uitam accipit, & augmentum, quo homo perducitur ad perfectionem uitæ, ita etiam requiritur alimentum quo homo conseruatur in uita, & ideo licet ad uitam spirituales oportuit esse baptismum, qui est spiritualis generatio, & confirmatione, quæ est spirituale augmentum, ita oportuit esse sacramentum eucharistiæ, quod est spirituale alimentum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod duplex est perfectio: una quæ est in ipso homine, ad quam perducitur per augmentum, & talis perfectio competit confirmationi: alia autem est perfectio, quam homo consequitur ex adiunctione alicuius extrinseci, hominem conseruantis: puta ex adiunctione cibi, uel indumenti, uel alicuius huiusmodi, & talis perfectio competit Eucharistiæ, quæ est spiritualis refectio.

AD SECUNDVM dicendum, quod aqua baptismi nõ causat aliquem spirituales effectum propter ipsam aquam, sed propter uirtutem Spiritus sancti in aqua existentem: unde Chrysost. * dicit super illud Ioan. 5. Angelus Domini secundum tempus, &c. In baptizatis nõ simpliciter aqua operatur: sed cum Spiritus sancti susceperit gratiam, tunc omnia soluit peccata: sicut autem se habet uirtus Spiritus sancti ad aquam baptismi, ita se habet corpus Christi uerum ad species panis & vini: unde species panis & vini non efficiunt aliquid, nisi uirtute corporis Christi ueri.

AD TERTIVM dicendum, quod sacrum dicitur ex eo quod continet aliquid sacrum: potest autem aliquid esse sacrum dupliciter, scilicet absolute, & in ordine ad aliud:

A hæc autem est differentia inter Eucharistiã & alia sacramenta habentia materiam sensibilem, quod Eucharistia continet aliquid sacrum absolute, scilicet ipsum Christum, aqua uero baptismi continet aliquid sacrum in ordine ad aliud, scilicet uirtutem ad sanctificandum, & eadem ratio est de chrismate & similibus. Et ideo sacramentum Eucharistiæ perficitur in ipsa consecratione materiæ, alia uero sacramenta perficiuntur in applicatione materiæ ad hominem sanctificandum. Et ex hoc etiam consequitur alia differentia: nam in sacramento Eucharistiæ id, quod est res & sacramentum, est in ipsa materia: id autem quod est res tantum, est in suscipiente, scilicet gratia quæ confertur: in baptismo autem utrumque est in suscipiente, scilicet & character, qui est res & sacramentum, & gratia remissionis peccatorum, quæ est res tantum, & eadem ratio est de aliis sacramentis.

ARTICVLVS II.

Vtrum hoc sacramentum sit unum vel plura.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quod Eucharistia non sit unum sacramentum, sed plura: dicitur enim in collecta, purificent nos domine sacramenta, quæ sumpsimus: quod quidem dicitur propter Eucharistiæ susceptionem. ergo Eucharistia non est unum sacramentum, sed plura.

¶ 2. Præter. Impossibile est multiplicari genere, non multiplicari speciem, sicut quod unus homo sit plura animalia: sed signum est genus sacramenti, ut supra dictum est. * Cum igitur in Eucharistiã sint plura signa, scilicet panis & uinum, uidetur consequens esse, quod sint plura sacramenta.

¶ 3. Præter. Hoc sacramentum conficitur in consecratione materiæ, sicut dictum est: * sed in hoc sacramento est duplex materiæ consecratio, ergo est duplex sacramentum.

SED CONTRA est, quod Apost. dicit 1. Corinth. 10. Unus panis & unum corpus multi sumus omnes, qui de uno pane & de uno calice participamus. ex quo patet, quod Eucharistia est sacramentum Ecclesiasticæ unitatis: sed sacramentum similitudinem gerit rei, cuius est sacramentum. ergo Eucharistia est unum sacramentum.

RESPON. Dicendum, quod sicut dicitur 5. Metaphys. * unum dicitur, non solum quod est inuisibile, uel quod est continuum, sed etiam quod est perfectum: sicut dicitur una domus, & unus homo. est autem unum in perfectione, ad cuius integritate concurrunt omnia, quæ requiruntur ad

¶ Super Questionis 73. Articulum secundum.

In secundo articulo aduerte sacramentum Eucharistiæ dici multa materialiter, non ea ratione quod multiudo in eo sit pure materialis (quo nam partes eius habent suas proprias materias, ut patet de hostia & calice: sunt enim uel partes heterogeneæ) sed quia huiusmodi multa se habent ut integritati unum, quod est refectio spiritualis: a cuius formali uirtute unum sacramentum dicitur Eucharistia: significans & corpus & sanguinem. Christi sub specie cibi & potus. Quocirca non est hic requirenda res aliqua extrinseca, quæ integretur uelut quedam tertia res ex corpore & sanguine Christi sub speciebus panis & vini, sicut domus integratur ex suis partibus: sed ad finem respiciendum est, & ex unitate finis propterea, qui est spiritualis refectio, unitas sumitur sacramenti: sicut ex unitate refectiois corporalis sumitur unitas prandii aut coenæ. Nec ista significatio per accidens se habet ad huius sacramenti rationem, nam corpus sub specie cibi, & sanguis sub specie potus, significant panem & potum: ac per hoc utrumque simul, uelut perfectum alimentum signum est totale perfectio refectiois spiritualis.

Infr. q. 78. art. 6. ad 2. Et 4. dist. 8. q. 1. art. 1. q. 2.

¶ 2. art. 1.

Ar. præced.

1. 5. meta. 2. tex. 9. vsque ad 13. to. 3.

finem